

Ένα θέμα με χρονίζοντα προβλήματα, πολλές παραμέτρους και άλλες τόσες ευθύνες εκ μέρους της Πολιτείας, της Αυτοδιοίκησης και των εταιρειών που εκμεταλλεύτηκαν την περιοχή

γκριση των δεικτών, άρα και τον έλεγχο της αποδοτικότητας των μέτρων.

B. ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗ ΤΩΝ ΜΕΤΑΛΛΕΙΩΝ ΜΑΥΡΩΝ ΠΕΤΡΩΝ

B.1. Δεδομένα

Η υπό εξέταση ΜΠΕ αναφέρεται στη συνέχιση και επέκταση της εκμετάλλευσης του Μεταλλείου Μαύρων Πετρών, κάτω από τον οικισμό του Στρατωνίου. Πιο συγκεκριμένα, στη ΜΠΕ προβλέπεται:

- η διάνοιξη νέας κύριας στοάς προσπέλασης στο χαμηλότερο σημείο του κοιτάσματος, η οποία χωροθετείται πλησίον των επιφανειακών εγκαταστάσεων του Μαντέμ Λάκκου.
- ο περιορισμός της χρήσης εκρηκτικών υλών κατά την εξόρυξη (στο 30% περίπου) και χρήση κατά βάση εξοπλισμού μηχανικής εκσκαφής, ήτοι μηχανήματα σημειακής προσβολής.
- νέα μέθοδος εκμετάλλευσης, η «ανερχόμενη μέθοδος λιθογόμωσης υπό συνθήκες συνήθων διαστάσεων στοάς», σε αντικατάσταση της «κατερχόμενης μεθόδου λιθογόμωσης υπό συνθήκες διευρυνόμενου μετώπου κατά την υποχώρηση».
- η κατασκευή πρόσθετης μονάδας επεξεργασίας υγρών αποβλήτων (νερών μεταλλείου σύμφωνα με τη ΜΠΕ) που προέρχονται από τα υπόγεια νερά

• στο θέμα της διαχείρισης και διάθεσης των στερεών αποβλήτων (καταλοίπων της μεταλλευτικής δραστηριότητας), το οποίο δεν καλύπτεται επαρκώς και σε βάθος χρόνου. Από τη ΜΠΕ δηλώνεται η χρήση των υφιστάμενων χώρων διάθεσης π.χ. θέση Καρακόλι, ο οποίος έχει φτάσει στα όρια της χωρητικότητάς του. Επιπλέον αποθέσεις στο χώρο αυτό θα προκαλέσουν άνοδο της στάθμης, και γενικότερα των υδραυλικών και ρυπαντικών φορτίων, η οποία δεν μπορεί να είναι περιβαλλοντικά αποδεκτή. Επιβάλλεται χρονικά η πρότερη αξιοποίηση των υφιστάμενων αποθέσεων κι η ταπείνωση της στάθμης πριν από οποιαδήποτε νέα απόθεση (μόνιμη ή προσωρινή) Σε αντίθετη περίπτωση επιβάλλεται ο σχεδιασμός και χωροθέτηση νέων χώρων διάθεσης – απόθεσης των στερεών αποβλήτων - υπολειμμάτων.

• Στην απουσία αξιολόγησης και περιβαλλοντικής αντιμετώπισης της υφιστάμενης βιομηχανικής δραστηριότητας του Στρατωνίου που θα παραλαμβάνει τις εξορυσσόμενες ύλες και θα παράγει τα παραπροϊόντα – στείρα της διεργασίας.

• Στην αξιολόγηση των υπάρχοντων θέσεων διάθεσης στερεών και υγρών αποβλήτων.

Ωστόσο, το σημαντικότερο πρόβλημα είναι η απο-

μέλλον το συνολικό επιχειρηματικό σχέδιο του νέου επενδυτή, ανατρέπεται οποιαδήποτε προσπάθεια συνολικού περιβαλλοντικού σχεδιασμού, με στόχο όχι την αντιμετώπιση της ρύπανσης αλλά την αποτροπή και αποφυγή της δημιουργίας της.

B.3. Επιπτώσεις της μηδενικής λύσης

Η διακοπή κάθε μεταλλευτικής δραστηριότητας (μηδενική λύση) δε μπορεί, υπό τις υπάρχουσες συνθήκες, να θεωρηθεί ως πιθανή λύση. Στην περιοχή υπάρχουν συνεχιζόμενες και διαρκείς περιβαλλοντικές επιπτώσεις όπως είναι τα υγρά απόβλητα (νερά μεταλλείων) και οι διάσπαρτες ελεγχόμενες ή ανεξέλεγκτες αποθέσεις στερεών αποβλήτων και λάσπης, οι οποίες θα συνεχίσουν να υφίστανται ανεξαρτήτως από τη συνέχιση ή μη της εκμετάλλευσης. Παράλληλα συνεχίζει να υφίσταται και το κόστος επεξεργασίας των αποβλήτων αυτών. Στην περίπτωση της μηδενικής λύσης το κόστος της αποκατάστασης της μέχρι τώρα ρύπανσης και εν γένει καταστροφής του περιβάλλοντος θα βαρύνει αποκλειστικά το ελληνικό Δημόσιο και τους πολίτες του. Για τους ανωτέρω λόγους επιβάλλεται να εξασφαλιστούν λύσεις που να παράγουν οικονομικούς πόρους απαραίτητους για την περιβαλλοντική αποκατάσταση της περιοχής και η πολιτεία και η αυτοδιοίκηση να εξαντλήσουν την διαπραγματευτική και ελεγκτική τους λειτουργία ώστε να μεγιστοποιήσουν το όφελος για το περιβάλλον της περιοχής.

Γ. ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Με τα παραπάνω δεδομένα, το ΤΕΕ/ΤΚΜ καταλήγει σε μία σειρά προτάσεων, που αφορούν όχι μόνο στην υπό εξέταση δραστηριότητα αλλά σε ένα γενικό πλαίσιο διαχείρισης του όλου θέματος.

Γ. 1. Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων.

Η αξιολόγηση της κατατεθείσας ΜΠΕ που αφορά σε συγκεκριμένη δραστηριότητα (μικρό μέρος του συνολικού σχεδίου) δεν μπορεί να θεωρηθεί πλήρης και οριστική, εφόσον δεν έχουν προσδιοριστεί:

- οι μελλοντικές δραστηριότητες,
- η ποσότητα και η ποιότητα των οχλήσεων που απορρέουν από αυτές,
- το ισοζύγιο χημικών και τοξικών εισροών – εκροών,
- το ισοζύγιο ενέργειας,
- η δυνατότητα συνεργασίας των προβλεπόμενων μέτρων και των όρων που θα επιβληθούν με τα μελλοντικά αναγκαία,
- κυρίως η δυνατότητα πρόληψης της παραγωγής ρύπων και επαναχρησιμοποίησης των δευτερογενών υλών – αποβλήτων.

Με δεδομένο τα στενά χρονικά όρια που θέτει η σύμβαση για την έναρξη της δραστηριότητας προτείνεται η θετική γνωμοδότηση του ΝΣ Χαλκιδικής για την κατατεθείσα ΜΠΕ, με τους εξής απαραίτητους όρους:

1. υψηλό επίπεδο περιβαλλοντικής προστασίας της νέας δραστηριότητας και επέκταση των μέτρων αντιρρύπανσης και στη βιομηχανική μονάδα του Στρατωνίου (ιδιαίτερα στη διαχείριση αέριων εκπομπών, σωματιδίων και τοξικών παραμέτρων στα υγρά απόβλητα).
2. μεγιστοποίηση των έργων περιβαλλοντικής αποκατάστασης παλαιών εστιών ρύπανσης, και
3. τη συνολική επανεξέταση και επαναξιολόγησή της όταν θα υποβληθούν τα ολοκληρωμένα σχέδια και μελέτες για το σύνολο της μεταλλευτικής δραστηριότητας.

Συνέχεια στη σελίδα 20

που εισέρχονται στις στοές, όμοια με την ήδη υπάρχουσα, δυναμικότητας 450 m³/h. Η μονάδα θα χωροθετηθεί στην περιοχή των λιμνών Σεβαλιέ και θα χρησιμοποιεί τη μέθοδο της χημικής κατακρήμνισης με υδράρσβεστο.

B.2. Παρατηρήσεις

Οι παρατηρήσεις του ΤΕΕ/ΤΚΜ σχετικά με τη κατατεθείσα ΜΠΕ, δεδομένου του ελάχιστου διαθέσιμου χρόνου, επικεντρώνονται:

- στην έλλειψη συστηματοποίησης των στοιχείων που αφορούν στην κατάσταση του περιβάλλοντος, έλλειψη που συνδέεται με τη γενικότερη αναπάρξια αξιόπιστων απογραφών και μετρήσεων στο περιβάλλον συνολικά στην Ελλάδα και με την αδυναμία των συναρμολογικών φορέων να στηρίζουν αντίστοιχες προσπάθειες.
- στην αξιοπιστία και τη μεθοδολογία λήψης των στοιχείων τα οποία χρησιμοποιούνται, όπως π.χ. των μετρήσεων που έγιναν στο θαλάσσιο περιβάλλον του κόλπου Στρατωνίου. Τα στοιχεία που υπάρχουν στη ΜΠΕ προέρχονται κυρίως από μετρήσεις οι οποίες διεξήχθησαν από την ίδια την επιχείρηση και δεν έχει γίνει έλεγχος από τρίτο, ανεξάρτητο φορέα.

σπασματική αντιμετώπιση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων και ο προσδιορισμός τους μόνο στην εξορυκτική δραστηριότητα. Τα μέτρα αντιρρύπανσης που αφορούν στη βιομηχανική επεξεργασία εμπλουτισμού, μπορεί να κληροδοτούνται ως επαρκή μέσω της συμβάσεως στο νέο επενδυτή, η μη επανεξέτάσή τους όμως οπωσδήποτε δεν συνιστά χαρακτηριστικό ορθολογικής περιβαλλοντικής θεώρησης.

Το επενδυτικό σχέδιο για τη συνέχιση και επέκταση των μεταλλευτικών δραστηριοτήτων που θα λάβουν χώρα στη ΒΑ Χαλκιδική, πρέπει να αξιολογηθεί στο σύνολό του και οι περιβαλλοντικές επιπτώσεις να εκτιμηθούν συνολικά και εκ των προτέρων. Το πρόβλημα είναι ένα αδιάσπαστο πολυπαραμετρικό σύστημα. Κατά συνέπεια οφείλει να αντιμετωπιστεί ενιαία να ληφθεί υπ' όψη η αποτίμηση της υπάρχουσας κατάστασης καθώς επίσης και η μακροπρόθεσμη αντιμετώπιση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων (κλείσιμο μεταλλείων και αποκατάσταση).

Με δεδομένα τα χαρακτηριστικά της σύμβασης που προκρίνει ως άμεση τη συνέχιση της συμβατικής μεταλλευτικής δραστηριότητας και παραπέμπει στο